

s. 18-19 **Näkökulmia lukutaito-opettajan työhön** -aukeamaan liittyvä työskentely

Toiminnallinen työskentely lukutaito-opetuksen merkityksestä

- Katsokaa ensin muistitikulta lyhytvideo: A:sta alkaen – Veronica, Aisha ja Martha opettavat lukutaitoa.
- Jakaannutaan neljään ryhmään, neljän pikku kuvaelman tekoa varten.
- Ohjaaja antaa kullekin ryhmälle kirjekuoren, johon on kuvattu kuvaelman aihe ja tilanne sekä roolit (leikattuna paperilapuille).
Ryhmät saavat esim. 10 min. aikaa valmistaa kuvaelman tilanteesta.
- Näytelmät esitetään oheisessa järjestyksessä 1.-4.

Ohjaaja monistaa ja leikkaa alla olevat tilanteet ja roolit ryhmille:

1. RYHMÄ: Perhetilanne, jossa isä on perheen ainoa kunnolla lukutaitoinen. Isä ilmoittaa lähtevänsä Etelä-Afrikkaan töihin. 12-vuotias poika käynyt muutaman vuoden koulua, mutta joutunut keskeyttämään, koska vanhemmat laittaneet peltotöihin. Haluaa nyt takaisin kouluun. Samoin pienemmät sisarukset haluavat kouluun. Äiti tuskailee elannon kanssa. Äitikään ei osaa lukea. Perheessä asuu myös mummo. Mitä mummo tähän sanoo? Keksikää, miten perhe toimii. Mihin päätyvät?

Henkilöt:

ISÄ 12-VUOTIAS POIKA ÄITI PIKKUSISAR

MUMMO PIKKUVELI

2. RYHMÄ: Kylän naiset ovat saapuneet kaivolle, jotkut hakemaan vettä, toiset pesemään pyykkiä. Kyläpäällikkö on juuri edellisenä päivänä pitänyt kyläkokouksen, jossa hän ilmoitti lukutaitokurssin alkamisesta ja kutsui kyläläisiä, erityisesti naisia rekisteröitymään oppilaisiksi. Naiset keskustelevat kaivolla keskenään kyläkokouksesta. Osa naisista vastustaa, osa on innostunut mahdollisuudesta oppia lukemaan ja kirjoittamaan. Millaista keskustelua naiset käyvät? Käykää keskustelua lukutaitoryhmään liittymisen puolesta ja vastaan, perustelkaa väitteenne.

Henkilöt:

LUKUTAITORYHMÄÄ VASTUSTAVA LUKUTAITORYHMÄSTÄ INNOSTUNUT

LUKUTAIDON TARVETTA EPÄILEVÄ LUKUTAIDON PUOLUSTAVA

KAIKESTA UUDESTA INNOSTUNUT PERINTEISIIN TAKERTUVA

3. RYHMÄ: Lukutaitoryhmä on koolla pihalla. Nuori lukutaito-opettaja Veronica opettaa aakkosia, miten kirjoitetaan A, ja miten se lausutaan. Hän opettaa, miten pidetään kynää kädessä ja ohjaa kirjoittamaan taulullekin. Osa oppilaista on vanhempia naisia, jotka mekastavat. Osa oppilaista haluaa oppia. Onpa joukossa yksi mieskin. Eläytykää opettelemaan kynän käyttöä ensimmäistä kertaa elämässänne. Miten opettaja saa luokan hallintaansa? Opetelkaa kannustustaputus, kun joku sujuu hyvin.

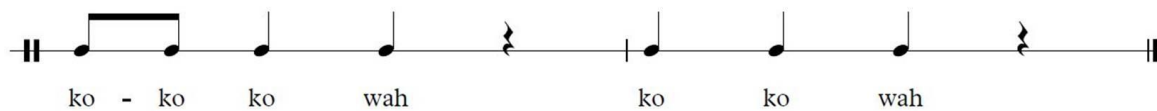
Henkilöt:

VERONICA-OPETTAJA

ERI-ikäisiä naisia

MIES

Kannustustaputus:



4. RYHMÄ: Perheen äiti kävi lukutaitokurssin ja selvisi loppukokeestakin. Nyt hänellä on todistus kurssin suorittamisesta. Mitä suunnitelmia hänellä on jatkoon? Lukutaidoton naapurin emäntä tulee kylään, mitä keskustelevat? Perheen isä palaa lomalle Etelä-Afrikasta. Mitä isä tuumii äidin opinnoista? Mitä lapset sanovat? Mitä vanhemmat puhuvat lasten koulunkäynnistä? Mitä mummo tuumii?

Henkilöt:

ÄITI

ETELÄ-AFRIKASTA PALANNUT ISÄ

NAAPURI

LAPSI 12 V.

LAPSI

LAPSI

MUMMO

Loppuyhteenveto:

- Kootkaa kokemuksia, miltä tuntui samaistua omaan roolihenkilöönsä?
- Jakakaa myös sitä, millaista oma oppimisenne on ollut? Oletteko saaneet opiskella, mitä olette halunneet? Jos ei, mikä on estänyt?
- Mikä meillä Suomessa tukee oppimista? Onko esteitä?
- Jos luku- ja kirjoitustaitoa ei lasketa mukaan, niin minkä asian oppimista arvostat omassa elämässäsi?